No. 168. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Woensdag 25 September.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *20 sept.* De Keurvorst van Hessen heeft slechts eenige uren bij zijne familie alhier vertoefd, en zich vervolgens weder naar Wilhelmsbad terug begeven.

In eene soort van proclamatie van den 17den dezer, den 18den te Kassel afgekondigd, en die zoowel door den Keurvorst als door zijne ministers onderteekend is, wordt het volk vermaand om tot onderwerping en gehoorzaamheid aan de ordonnantiën van den 4den en 7den, betreffende de voldoening der belastingen, terug te keeren, en aan de ernstige gevolgen herinnerd, welke uit een tegenovergesteld gedrag, voor hetzelve moeten ontstaan; daarin wordt wijders verklaard, dat inmiddels de zetel der regering van Kassel naar Wilhelmsbad is verplaatst. Het is te betwijfelen, of deze proclamatie de gewenschte uitwerking zal hebben, in voege alles voorshands in denzelfden staat van ongewisheid en verwarring zal blijven, tenzij de Bondsdag intusschen besluite dwangmaatregelen tegen het Keurhessische volk te bezigen. Ofschoon de Bondsdag hiertoe wel niet ongeneigd is, op grond, dat in het onderhavige geval, het gezag der Vorsten tegen de volkssouvereiniteit behoort gehandhaafd te worden, verlangt dezelve echter daartoe stellig van de zijde der Keurhessische regering uitgenoodigd te worden. Deze aarzelt echter hiermede, uit vrees, dat alsdan ook Pruisen gewapenderhand ten gunste des volks zal interveniëren, waardoor in het hart van Duitschland een conflict kan ontstaan, waarvan de gevolgen bij de tegenwoordige stemming der gemoederen niet te berekenen zouden zijn. Ook is men beducht, dat de Pruisen, eens binnengerukt zijnde, zich aldaar zullen vestigen, en de keurvorst niet zoo ligt weder aan de regering zal komen.

Naar men thans verneemt, is het Pruisische kabinet stellig voornemens geene gewapende interventie van de zijde des bondsdags in de aangelegenheden van Keurhessen te dulden; en daar de verklaringen door den keurvorst gegeven, van dien aard zijn, dat hij op vreemden bijstand rekent ter herstelling van zijn gezag, heeft de Pruisische zaakgelastigde te Kassel bevel ontvangen deze stad te verlaten, en zich naar Wilhemsbad te begeven, om den keurvorst nogmaals opmerkzaam te maken op de gevolgen, welke uit dusdanige vreemde interventie kunnen voortvloeijen. Hanover toont mede niet de minste geneigdheid gewapenderhand in deze zaak op te treden. Dit blijkt onder anderen uit een leading-article van het officieële Struvesche dagblad, waarin de volgende zinsnede voorkomt: »Wij achten ons verpligt alle regeringen ernstig af te raden, troepen in Keurhessen te doen binnenrukken."

Vrij algemeen is hier het gerucht verbreid, dat de graaf *v. Thun* depêches uit Weenen heeft ontvangen, waarin de uiterste omzigtigheid ter zake van Keurhessen wordt aanbevolen, en te vermijden, dat aan Pruissen gelegenheid worde gegeven aldaar vasten voet te zetten, en zijne populariteit ten koste van Oostenrijk te vermeerderen.

— Zoo wel hier, als in Hanau, was gisteren het gerucht verbreid, dat de keurvorst zijne ministers hun ontslag had gegeven; hetzelve heeft zich echter niet bevestigd. Te laat zal de keurvorst zich beklagen zulks niet gedaan te hebben. Zijn gedrag wordt algemeen gelaakt, zelfs door als zeer reactionnair bekend staande staatsmannen.

Frankfort, *21 sept.* Te Warschau wordt op dit oogenblik eene soort van staatkundig congres gehouden. Vele aanzienlijke Russische en ook onderscheidene Oostenrijksche diplomaten zijn aldaar vergaderd. Het voorname onderwerp der beraadslaging zal, naar men verzekert, de tegenwoordige en toekomstige toestand van Duitschland zijn. Men blijft verwachten, dat de keizer van Rusland en ook een Pruisische Prins te Warschau zullen komen. Bij herhaling verzekert men, dat het koningrijk Polen met 1 januari of welligt nog vroeger van de landkaart zal verdwijnen en eene Russische provincie zal worden, en dat ook de tolliniën tusschen Rusland en Polen zullen opgeheven worden. Een groot bewijs hiervoor vindt men in de omstandigheid, dat de eigenaars van fabrieken en Joodsche kooplieden zeer in de weer zijn, om hunnen voorraad van fabriek-goederen te vergrooten, ten einde van de opheffing der tolregten dadelijk zooveel mogelijk voordeel te kunnen trekken.

Berlijn, *21 sept.* Bij het inzenden zijner ratificatie van het vredesverdrag van Denemarken heeft de hertog *van Brunswijk* de verklaring gevoegd, dat hij zijne troepen nimmer tegen de hertogdommen zal doen oprukken, en verlangt, dat noch eene vreemde interventie in Sleeswijk geduld, noch toegelaten worde dat de Denen in Holstein binnenrukken.

ENGELAND.

Londen, *21 sept.* Naar men wil zouden er thans ook schikkingen gemaakt zijn om door een onderzeesche telegraaph Holyhead met Kingstown te vereenigen, nu nog door zestig mijlen zee gescheiden en vervolgens van daar de elektrische lijn uit te breiden tot Cork of Galway, om haar in verband te brengen door de stoomvaart met het naaste telegraphische station aan gene zijde van den Oceaan.

— *Jenny Lind* maakt furore te New-York. Zij heeft met den heer Barham voor twee jaar gecontracteerd, en zal zoowel in Europa als in de Vereenigde Staten concerten geven tegen £ 1000 per avond. Men verwacht dat de 20 of 30 concerten die zij te New-York zal geven gemiddeld ieder £ 12,000 zullen opbrengen.

— Berigten uit Californië ontvangen, deelen mede dat de opbrengst van goud voor dit jaar zeer aanzienlijk zal zijn en dat men tusschen hier en het einde des jaars nog verscheidene millioenen £ kan verwachten. Ongelukkig is op de *Panama*, te Acapulco stil liggende, de cholera uitgebroken; 50 passagiers zijn gestorven en het is te verwachten dat die ziekte vreesselijke verwoestingen in de kolonie zal aanrigten. De woede tegen de Mexikanen en Chilianen was in de mijnen, vooral in de zuidelijke, ten toppunt gestegen, tengevolge van de vele moorden te St. Joachim plaats gehad hebbende. In den laatsten tijd is er door een der gravers een klomp van 87 ℔ gevonden, bijna geheel goud, en door een tweede een van 93 ℔ voor de helft goud. Bij de laatste daling van het water hebben 7 goudzoekers te zamen in 5 dagen tijds voor eene waarde van £ 15,000 verzameld.

Londen, *24 sept.* De *Morning Herald* behelst de volgende opgave omtrent den naamsoorsprong van de verschillende staten der Amerikaansche unie. 1o. De staat Maine werd in 1638 aldus genaamd, naar Maine in Frankrijk, waarvan *Henriette Maria*, koningin van Engeland, eigenaresse was. — 2o. New-Hampshire was de naam, gegeven aan het grondgebied, door de compagnie van Plymouth aan kapitein *John Mason*, bij patent van 7 november 1639 afgestaan, om den gepatenteerde zelven die gouverneur was van Portsmouth in Hampshire in Engeland. — 3o. Vermont word aldus door de bewoners genoemd, in hunne onafhankelijk-verklaring van 16 januari 1777, naar de Fransche woorden *vert* en *mont* (groene berg). — 4o. Massachussets, naar eenen Indiaanschen stam in de nabijheid van Boston. — 5o. Rhode-Island is in 1644 alzoo genoemd naar het eiland Rhodus in de Middellandsche zee. — 6o. Connecticut naar de Indiaansche benaming zijner voornaamste rivier. — 7o. New-York, oorspronkelijk Nieuw-Nederland, naar den hertog van York en Albany, aan wien het gebied was afgestaan. — 8o, Nieuw Iersey, oorspronkelijk Nieuw Zweden, in 1644 aldus genoemd ter eere van sir *George Carteret*, een der eerste eigenaars, en die het eiland Jersey tegen het Lange Parlement gedurende den Engelschen burger-oorlog verdedigd had. — 9o. Pensylvanie, in 1681 dus genaamd naar *William Penn*, den stichter van Philadelphia en het hoofd der kwakers. — 10o. Delaware, in 1703 alzoo genoemd naar de baai Delaware welke hetzelve begrenst en die zelve haren naam ontleent aan lord *de la Warr*, die er stierf. — 11o. Maryland, dus genoemd door *Karel I*, in zijne patent-brieven aan lord *Baltimore*, van 30 juni 1632, ter eere van zijne gemalin *Henriette Maria*. — 12o. Virginie in 1584, ter eere van *Elisabeth*, de maagdelijke Koningin van Engeland. — 13o. en 14o. Carolina (Noord en Zuid), in 1564 door de Franschen, naar *Karel IX* van Frankrijk. — 15o. Georgia, in 1772 ter eere van *George II*. — 16o. Alabama, in 1817, naar zijne voornaamste rivier — 17o. Mississipi in 1790 naar zijnen westelijken grens. Het woord Mississipi beteekent, zegt men, de geheele rivier, namelijk de rivier uit vele andere gevormd (*de Vader der Wateren*). — 18o. Louisiana, ter eere van *Lodewijk XVI* van Frankrijk. — 19o. Tennessee, in 1796 naar zijne hoofdrivier. Het woord Tennessee, zegt men, beteekent eene kromme lepel. — 20o. Kentucky, in 1732, naar zijne hoofdrivier. — 21o. Illinois, in 1809 naar zijne hoofdrivier. Het woord beteekent, zegt men, rivier der menschen. — 22o. Indiana, in 1802, naar de Amerikaansche Indianen. — 23o. Ohio, in 1802, naar zijne zuidelijke grenzen. — 24o. Missouri, in 1821, naar zijne hoofdrivier. — 25o. Michigan, in 1805, naar het meer waardoor het begrensd wordt. — 26o. Arkansas, in 1819, naar zijne hoofdrivier. — 27o. Florida werd alDus genoemd door *Ponce de Leon* in 1562, omdat het op Palm-zondag ontdekt werd, die in het Spaansch *Pascua Florida* heet. — 28o. Texas, aldus in 1690 genoemd door de Spanjaarden die in dit jaar eene kolonie van Franschen daaruit verdreven; deze hadden zich te Matagorda gevestigd, alwaar zij hunne eerste vaste woonplaats stichtten. — 29o. Wisconsin, in 1836, naar de rivier van denzelfden naam, toen men aldaar een territoriaal bestuur instelde. — 30o. Jowa, in 1838, naar eenen Indiaanschen stam van denzelfden naam, toen aldaar een territoriaal bestuur werd ingesteld.

BELGIE.

Brussel, *22 sept.* De kalmte der bevolking in Frankrijk schijnt zich ook aan de drukpers mede te deelen. Gisteren hebben zij die de publieke opinie in de dagbladen leiden, gerust, en wij hebben niets bijzonders uit de algemeene polemiek mede te deelen.

De *Evenement* heeft, onder den naam van *Manifest van Wiesbaden*, eene circulaire medegedeeld van den heer *de Barthelemy*, secretaris van het legimistisch comité. Tot nu toe wordt de volkomene echtheid van dat stuk door niets bewezen, en wanneer men die echtheid al heeft aangenomen, dan blijft het nog de vraag, of de circulaire wel de uitdrukking is der te Wiesbaden aangenomen politiek. Wanneer alles echt is, dan bevestigt de circulaire twee reeds bekende feiten, vooreerst, dat het denkbeeld van een beroep op het volk, te Wiesbaden geheel en al afgekeurd en voor de toekomst verworpen is, als onbestaanbaar met het beginsel der dusgenaamde legitieme monarchie; ten tweede, dat behalve het beroep op het volk, de legitimistische partij eensgezind zal zijn, in het voeren van eene oppositie tegen het tegenwoordig bestuur, die sterker gekleurd is dan bij de vorige zitting. Men zoude dus te Wiesbaden noch de gedragslijn van den heer *Berryer*, noch het gedrag van den heer *de Larochejaquelein* goedgekeurd hebben; de een scheen te ver te willen gaan, de andere te verzoeningsgezind te zijn jegens het thans bestaande. Het verdient echter opmerking, dat de heer *Berryer* een der hoofden is, waaraan het bestuur van de nieuwe gedragslijn, die de legitimistische partij zal volgen, is toevertrouwd, terwijl de heer *de Larochejaquelein* geheel daarbuiten is gesloten, waaruit volgt, dat men minder de vermetelheid van den laatste dan het uitstellen van den eersten vergeeft.

Van in omloop zijnde geruchten van staatkundigen aard, ontvingen wij heden geen berigt uit Parijs. Een onzer berigtgevers meldt als een feit, dat het denkbeeld der kandidatuur van den prins *van Joinville* tot President der Republiek, bij de menigte te Parijs veld wint. Hieruit volgt echter in geenen deele dat hij in 1852 werkelijk als kandidaat gesteld zal worden.

Wij zeiden gisteren, dat, in tegenspraak met hetgeen door eenen berigtgever van de *Times* verzekerd werd, de Engelsche regering zich volstrekt niet genegen betoonde hare gedragslijn, die zij tot nu toe ten opzigte der staatkundige uitgewekenen gevolgd heeft, te veranderen. De *Patrie* bevestigt echter heden, dat het Fransche gouvernement, door tusschenkomst van den generaal *Lahitte*, officieuse vertoogen aan het *Foreign office* heeft gezonden, aangaande de Fransche uitgewekenen te Londen. Zonder zich ernstig te bekommeren over de handelingen en gedragingen der verbannen democraten, van de pogingen hunner propaganda, zoude het gouvernement der Republiek, in de nota van den generaal *Lahitte*, aan de Engelsche regering verzoeken, dat de uitgewekenen op eene speciale wijze onder toezigt zouden gehouden worden. De *Patrie* zegt niet of lord *Palmerston* reeds op die nota heeft geantwoord.

Men heeft er veel van gesproken, dat de Oostenrijksche regering van het Engelsche gouvernement voldoening verlangd zoude hebben voor de mishandelingen, den generaal *Haynau* aangedaan. De *Morning Post* verklaart ten stelligste, dat niets dergelijks aan het *Foreign office* is ontvangen. Alleen heeft de baron *Koller*, zaakgelastigde van de Oostenrijksche regering te Londen, den minister van Binnenlandsche Zaken verzocht, dat er een onderzoek zoude worden ingesteld.

Er is geen nieuws uit Italië. Er heerscht nog steeds dezelfde onzekerheid ten aanzien der gebeurtenissen waarvan Cagliari het tooneel zoude geweest zijn. Niettegenstaande de geruchten van onlusten door de *Gazette Piemontaise* zijn tegengesproken, bleven eenige personen te Turijn verzekeren, dat die onlusten hadden plaats gehad; zij grondden zich op het feit, dat de regering niets bekend maakte van de berigten, die zij van het eiland Sardinië ontving, schoon er eene menigte depêches was aangekomen.

De *Nazionale* van Florence meldt, dat de Groot-Hertog van Toskane spoedig naar Napels zal vertrekken. Men zeide, dat er te gelijker tijd onderscheidene wettelijke maatregelen zouden afgekondigd worden en beschouwde dien zamenloop van omstandigheden als een ongunstig voorteeken.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *23 sept.* Wij hebben in de Eerste Editie van ons vorig nommer medegedeeld het officieële antwoord, door de Spaansche junta van openbaar krediet aan de gedelegeerden van het comité der Spaansche fondsenhouders in Nederland gegeven. Wij moeten intusschen daarbij opmerken, dat de laatste pogingen van lord *Palmerston* destijds nog geenen invloed te Madrid konden hebben, vermits de instructiën van dien minister op dat tijdstip nog niet bekend konden zijn. Dat overigens de bedoelde pogingen door lord *Palmerston* zijn aangewend, blijkt uit den volgenden brief, dd. 16 dezer, door zijnen secretaris aan den heer *Capel*, voorzitter van het Londensche comité, geschreven:

»Ik heb in last van den burggraaf *Palmerston* u de goede ontvangst te berigten van uwen brief van 29 augustus, ten geleide van een afschrift der resolutiën, door eene vergadering van Spaansche fondsenhouders den vorigen dag genomen en u in antwoord daarop, tot narigt van het comité van Spaansche fondsenhouders, te kennen te geven, dat lord *Palmerston* aan Hr. Mjs. gezant te Madrid,

instructien gezonden, en ook den gezant van H. Cath. M. te Londen verzocht heeft, om bij de Spaansche regering de aanneming der door de fondsenhouders gedane voorslagen van schuldregeling aan te bevelen."

Het berigt, waarop hier boven gedoeld wordt, en hetwelk in de eerste afdrukken van ons vorig nommer niet was opgenomen, wordt hier herhaald:

Wij vernemen, dat het comité der Spaansche fondsenhouders van zijne gedelegeerden te Madrid, in dato 13 dezer, mededeeling heeft ontvangen van een officiëel berigt, door den president der junta aan hen ingezonden, volgens hetwelk de junta zich met het Engelsche voorstel tot regeling der schuld niet kan vereenigen, omdat de rentelast, daaruit zullende voortvloeijen, de tegenwoordige en toekomstige middelen der schatkist verre te boven gaat.

— Een particuliere brief uit Batavia wil weten, dat de Chinezen ter westkust van Borneo de tegen hen afgezondene troepen hadden teruggedreven, dat deze laatste genoodzaakt waren geworden, hunne stelling aan de rivier Senkawang te verlaten, en dat eerstdaags twee stoombooten met eene versterking van 800 man uit Java derwaarts zouden vertrekken. (*Hand.*)

's Gravenhage, 2J sept. Het Bataafsch genootschap van proefondervindelijke wijsbegeerte te Rotterdam, heeft in eene algemeene vergadering, den 14den september 1850, toegekend de gouden medaille en *f* 100 premie, aan den heer ingenieur van den waterstaat *A. Greve*, lid van dat genootschap, aan wien in 1843 reeds de hooge onderscheiding was ten deel gevallen, vereenigd met den heer *Simons*, directeur van de akademie voor burgerlijke ingenieurs te Delft, bekroond te worden met de dubbele gouden medaille van hetzelfde genootschap voor hunne geleverde verhandelingen over *stoom- en wind-bemalingen van polders en droogmakerijen.*

De vernieuwde eervolle onderscheiding, thans door den heer *Greve* behaald, is het gevolg van een door hem beantwoordde en reeds menigmaal gedane vraag: om de middelen ter verbetering van het zeegat van Goedereede, te leeren kennen. Tot dus verre kwam deswege nog geen bevredigend of voldoend antwoord in; desniettemin heeft de heer *Greve* het gewaagd, om dit waarlijk grootsche denkbeeld te omvatten en aan de hand te geven; hij heeft daarbij aangetoond den toestand van het zeegat en aangrenzende rivieren, sedert de vroegste tijden; hij heeft de natuurlijk werkende oorzaken doen kennen, waardoor die rivieren en zeegaten zijn geraakt in den toestand, zoo als die zich thans bevinden, en hoedanig deze voor het vervolg zal zijn of worden; hij heeft de gesteldheid van het zeegat en het Haringvliet door duidelijke uitvoerige kaarten doen zien, en uit dit alles afgeleid de middelen en werken, die dienen te worden gemaakt om het bestaande zeegat te verdiepen en voortdurend genoegzame diepte te doen behouden, zelfs voor de vaart van de grootste schepen van oorlog.

Behalve de ontwikkeling van dit waarlijk groote denkbeeld, heeft de heer *Greve*, hoe zeer dit niet werd gevraagd, een nog veel meerder omvattend ontwerp behandeld, door zich zelve de vraag voor te stellen, tot welk algemeen nut deze uitvoering zou leiden? en aangetoond, dat men daardoor alleen de vaart van diepgaande schepen, van uit zee door het Goedereesche zeegat komende, zou verbeteren; dan vermits die schepen gerekend kunnen worden bestemd te zijn naar Rotterdam, zal door de eenvoudige verbetering van dat zeegat weinig worden gewonnen; om dat in de rivieren, het Haringvliet en de Nieuwe Maas, vele en groote ondiepten worden gevonden en de sluizen van het Voornsche kanaal geene genoegzame wijdte hebben. De heer *Greve* heeft zich zelve daarom afgevraagd: *wat er gedaan moet worden tot verbetering of tot inrigting van den geheelen vaarweg van Rotterdam naar Zee?* en beantwoordt dit met het voorstel, om de rivier de Nieuwe Maas van Rotterdam tot aan den mond van het Voornsche Kanaal, alsmede het bekende oude Pampus op het Haringvliet, te verdiepen, waartoe ZEd. als middelen aangeeft het maken van een kanaal door het eiland Overflakkee en Goedereede voor de grootste en dieptastende koopvaardij- en oorlogs- stoom- en andere schepen, aanvangende te Stellendam en uitkomende aan den Oudelandschen zeedijk voor het Springers-diep, om alzoo te geraken in het zeegat van Brouwershaven, in verband met het inrigten van het Voornsche kanaal voor de vaart van die diepe en breede schepen; bij welk een en ander is gevoegd eene uitvoerige kaart van den loop der verschillende rivieren, waarop *de bijzondere ontwerpen*, die de heer *Greve* voorstelt, duidelijk worden aangewezen, terwijl almede de kosten, die voor ieder werk in het bijzonder zijn benoodigd, door hem zijn berekend en aangegeven worden te zullen vorderen, in deszelfs geheelen omvang, weinig meer dan drie millioenen guldens.

De heer *Greve* is belast geweest met de geheele vervaardiging van het uitmuntende kanaal door Voorne, aan de werken waarvan nimmer nog eenige ramp of onheil is bespeurd, en aan wier bestaan de groote zeescheepvaart van Rotterdam en andere plaatsen zeer naauw is verbonden, terwijl het onderhouden van dit kanaal, gelijk ook de behandeling van de daarmede in verband staande rivieren en zeehavens steeds, wat het gedeelte aangaat rakende de bemoeijingen van eenen ingenieur van den waterstaat, aan de zorg van dien ingenieur is toevertrouwd. Op grond van zijne verkregene en bekende ervaring mag men dus aannemen, dat het grootsche ontwerp door hem voorgesteld, met de vereischte zorg en kennis is opgemaakt, zoo als dan ook reeds blijkt uit de onpartijdige beoordeeling, door geleerden in de kennis van zeegaten, rivieren en zeehavens geveld, en door de bekrooning met het gouden eermetaal zoo regtmatig bekrachtigd.

Wij houden ons overtuigd, dat van wege het rijk zoowel als van de provincie en meer nog, door de belanghebbenden bij de groote koopvaardijvaart, naar den gewigtigen en nuttigen arbeid van den heer *Greve* even gretig wordt verlangd, als door een iegelijk, die het stuk nader zal leeren kennen, eerst regt de waarde van den inhoud zal worden geschat, om daarbij in den welverdienden lof van den beproefden, hoogst bekwamen landgenoot zich te verblijden.

Ter eere van den heer ingenieur hopen wij, dat de verhandeling spoedig en naauwkeurig, door de zorg van bestuurderen van het Bataafsch genootschap, ter perse zal worden toevertrouwd, opdat de natie van hare belangstelling doe blijken en de bewijzen levere, dat de belangen onzer materiele welvaart haar niet minder ter harte gaan, dat zij genegen is erkentelijk te zijn, inzonderheid jegens hen, die ook nu den roem van ons vaderland uitmaken.

(*Ned. Stoompost.*)

— In de zitting van den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, van ll. vrijdag, 16 dezer, is behandeld de zaak van *Michiel de Hondt*: req. van cassatie tegen een arrest van het hof in Zeeland. Uit het rapport, te dezer zake door den raadsheer *de Greve* uitgebragt, is hoofdzakelijk het volgende gebleken. De req., van beroep dagbladschrijver, wonende te Zierikzee, heeft in nss. 613 en 615 van den *Zierikzeesche Nieuwsbode*, van 6 en 13 dec. van het vorige jaar, onder de rubriek ingezonden stukken, geplaats een stuk, ten opschrift voerende: *Burgemeester Anthonie van Weel*, toen burgemeester van Ooltgensplaat en den Bommel, in welk stuk drie zoogenaamde proeven van beheer en bestuur van dien burgemeester voorkomen, op grond waarvan het voortdurend burgemeesterschap van dezen eene ramp zou zijn voor de beide gemeenten, en waarbij voorts wordt opgegeven, waarom niemand zich tegen de aanmatigingen en ongeoorloofde geldverspillingen van den bedoelden burgemeester durfde te verzetten, daarop nederkomende, dat ieder van hem afhankelijk was, tot zelfs de assessoren en gemeente-raden, die om die reden den moed niet hadden hem tegen te spreken. Dit althans is de hoofd-inhoud van het thans beklaagde artikel. Op de klagte van den burgemeester, daartegen ingesteld, is er eene geregtelijke vervolging tegen den req. aangevangen, die schriftelijk verklaarde de schrijver van het stuk te zijn. Vervolgens tegen den beklaagde regts-ingang zijnde verleend, is hij, na de instructie der zaak, door de arrondissements-regtbank te Zierikzee in raadkamer naar de openbare teregt-zitting dier regtbank verwezen, en de drukker *de Looze* die aanvankelijk almede gedagvaard was, buiten vervolging gesteld. De regtbank heeft alstoen het feit voorloopig gequalificeerd als het wanbedrijf, voorzien bij art. 222 *Code Pénal.* Het openbaar ministerie daarentegen qualificeerde het als het wanbedrijf, voorzien bij art. 375 van hetzelfde wetboek, en heeft dan ook de toepassing daarvan gerequireerd bij de openbare behandeling der zaak. Bij vonnis van den 26sten april 1850 heeft de regtbank in deze uitspraak gedaan en daarbij aangenomen, dat de requirant is de schrijver van het stuk en dat het op zijnen last in meergenoemd blad is geplaatst. De regtbank heeft vervolgens den korten inhoud daarvan opgegeven en gedeeltelijk de gebezigde uitdrukkingen woordelijk overgenomen. Ten aanzien der strafbaarheid van den inhoud van het artikel heeft zij geoordeeld, dat het gedeeltelijk bleef binnen de grenzen eener geoorloofde beoordeeling, maar daaronder niet kon gebragt worden eene hatelijke en grievende aantijging met het kennelijk doel om te honen en te grieven en met de kennelijke strekking om de eer en kieschheid van den beleedigde aan te randen. Op dien grond heeft zij art. 222 van het wetboek van Strafregt ten deze toegepast en den beklaagde veroordeeld tot eene gevangenisstraf van twee maanden en in de kosten. — Op het hooger beroep, door den veroordeelde ingesteld, is door den procureur-generaal bij het hof in Zeeland gerequireerd de vernietiging van het vonnis, als zoude het beklaagde artikel daarstellen het wanbedrijf, niet van art. 375 noch van art. 222, maar van art. 367 van den *Code Pénal*, en alzoo *laster*, vermits *paroles* in art. 222 alleen betreffen mondeling geuite gezegden en niet schriftelijk gebezigde woorden. Bij arrest van 10 julij ll. heeft het hof dit gevoelen gedeeld en wegens verkeerde toepassing van art. 222 van den *Code Pénal* het vonnis vernietigd en, op nieuw regt doende, op nieuw beslist, dat de requirant was de schrijver van het op zijnen last opgenomen beklaagde artikel; dat daarin echter niet gevonden werd eene strafbare aantijging ten aanzien van de assessoren en den gemeenteraad, maar wel van den burgemeester. De requirant is mitsdien ontslagen, voor zooveel betreft de aantijging aan de assessoren en den gemeente-raad; doch is verder door het Hof geoordeeld, dat in de zinsneden, die op den burgemeester betrekking hadden, ten duidelijkste doorstraalde het doel om te grieven en te beleedigen, en dat de feiten, die daarin werden opgegeven, indien ze waar waren, den betrokken burgemeester aan den haat en de verachting zijner medeburgers zouden blootstellen, zonder dat de requirant voor de waarheid dier feiten het wettig bewijs had bijgebragt. De requirant is mitsdien schuldig verklaard aan laster; doch vermits het Openbaar Ministerie niet van het vonnis geappelleerd had, heeft het Hof art. 250 van het Wetboek van Strafvordering in deze toepasselijk verklaard, dat verbood in appel tot zwaardere straf te veroordeelen dan in eersten aanleg, en voorts nog toegepast artt. 367, 1ste lid, 371, en 374 van het Wetboek van Strafregt, en alzoo den requirant veroordeeld tot dezelfde straf als in eersten aanleg, namelijk gevangenis-straf van twee maanden, en in de kosten der beide instantiën. Het hof heeft alzoo vermeend, ten deze eene geldboete en de ontzetting der regten, in art. 42 van het wetboek van Strafregt vermeld, niet te mogen toepassen wegens de bepaling van art. 250 van het wetboek van Strafvordering. Van dit arrest is de requirant gekomen in cassatie. — Mr. *D. Léon*, voor den requirant optredende, heeft, na eene korte uiteenzetting der zaak, verklaard te deelen in de meening van het hof, voor zoover in het beklaagde arrest is uitgemaakt, dat *outrage par paroles* niet tevens *schriftelijk* gebezigde woorden in zich sluit. Hij heeft voorst beweerd, dat bij het beklaagde arrest de wet in tweederlei opzigten niet is in acht genomen, als zijnde, *vooreerst*, de requirant daarbij schuldig verklaard aan een ander feit, dan hem bij de introductieve dagvaarding is ten last gelegd, en *ten tweede*, art. 367 van den *Code Pénal* toegepast daar, waar, volgens den inhoud en de strekking der betichte artikelen, althans geen laster in den zin der wet aanwezig was. Nadat de pleiter deze beide middelen had geadstrueerd, is de conclusie, door den advokaat-generaal *Deketh* te nemen, bepaald op 7 october.

Vervolgens is voor den Hoogen Raad eene tweede zaak, doch van geheel anderen aard dan de vorige, behandeld, van denzelven *M. de Hondt*, requirant van casatie tegen een arrest van hetzelfde hof. In deze zaak is de requirant getiteld als zaakwaarnemer. De raadsheer *de Greve*, die ook in deze zaak rapport heeft uitgebragt, heeft hoofdzakelijk het volgende te kennen gegeven. Op de klagte van *G. de Vries*, hoofdcommies bij de stedelijke belastingen te Zierikzee, heeft er eene geregtelijke vervolging plaats gehad ter zake van een artikel in den *Zierikzeeschen Nieuwsbode* no. 620, van den 31 Dec. des vorigen jaars, aldaar geplaatst onder de rubriek *Ingezonden stukken*, en ten opschrift voerende *Sinjeur de Looze* en waarin aan den groot-commies te Zierikzee werd te last gelegd, dat hij aan iemand, die spek in de stad dacht binnen te smokkelen, 50 cents gevraagd en die bekomen had om hem vrij te laten. Te dier zake werden aanvankelijk gedagvaard drie personen, namelijk *ten eerste*, *P. de Looze*, drukker en uitgever van den *Zierikzeeschen Nieuwsbode*; *ten tweede* *W. C. Verhage*, smidsknecht te Noordwelle die het artikel oorspronkelijk had geschreven en ter plaatsing opgezonden; en eindelijk *ten derde* de tegenwoordige requirant. Volgens de verklaring nu van de beide eerstgemelden, was het stuk door *Verhage* eigenhandig geschreven en ter plaatsing in gemelden *Nieuwsbode* opgezonden, doch was tevens door hem, als een ongeletterd en weinig ontwikkeld persoon zijnde, met *de Looze* overeengekomen, dat deze de plaatsen, welke aanleiding mogten geven tot onaangenaamheden of vervolgingen, zoude doorhalen of wijzigen, en hij zich dus noch bewust was, noch aansprakelijk rekende voor de daarin voorkomende strafbare uitdrukkingen. Om die reden had *de Looze* het woord *opper cemies*, op het handschrift voorkomende, veranderd in *klein-cemies*, ter voorkoming van vervolging en ten einde geen bepaald persoon aan te duiden. Doch daarna was door den requirant op eigen gezag in de drukproef dit woord veranderd in *groot-cemies.* Ten gevolge daarvan zijn beide eerstgemelde personen buiten vervolging gesteld, maar is alleen de laatste naar de openbare teregtzitting verwezen. Den 10den mei ll. heeft de regtbank in deze zaak uitspraak gedaan en beslist: *ten eerste*, dat door *groot-commies* ten deze niemand anders was bedoeld of kon bedoeld zijn dan de zoogenoemde *hoofd-commies* of de éénige commies der eerste klasse bij de stedelijke belasting te Zierikzee, *G. de Vries*, als zijnde er in het artikel een en andermaal sprake van invoer van eenig spek en van het verzuim van aangifte daarvan, en dus blijkbaar sprake niet van rijks-commiesen; maar van commiesen der stedelijke belastingen, met de surveillance op den invoer binnen de poorten belast, en ook genoemde commies *de Vries* de éénige commies was van hoogeren rang, tot wien bedoelde persoon door de commisen aan de poort kon worden verwezen. *Ten tweede* is beslist, dat de bovengemelde aantijging jegens den hoofd-commies *de Vries* daarstelde de te-lastlegging van een feit, dat bij art. 405 strafregt met correctionele straffen is bedreigd; en, in elk geval, dewijl hij ten eenemale onbevoegd was, in zoodanig geval, *ten zijnen behoeve* geld te vragen en te ontvangen, hem aan den haat en de verachting zijner medeburgers blootstelde; dat alzoo hier toepasselijk was art. 367 jo. 371 en 374 van den *Code Pénal. Ten derde* is beslist, dat niemand anders dan de requirant als dader verantwoordelijk was voor de plaatsing van het artikel, zoo als het uitgegeven is, namelijk met het woord *groot-*

stoomfas, hetwelk bij het corrigeren der proeven door den requirant in den tekst is gebragt zonder overleg en buiten weten van den drukker en uitgever, en waardoor het artikel, door de aanduiding van een bepaald persoon, een strafbaar karakter heeft verkregen. Met toepassing alzoo van artt. 367 jo. 371 en 374 van den *Code Pénal*, is de requirant te dier zake veroordeeld tot eene gevangenzetting van eene maand, eene geldboete van *f* 25 en in de kosten, met ontzetting, gedurende vijf jaren, van de regten, in art. 42 van het wetboek van Strafregt vermeld. — Op het hooger beroep, is dit vonnis bevestigd bij het thans beklaagde arrest van 25 juli ll. Daarbij zijn verworpen twee verdedigings-middelen: *ten eerste*, dat de requirant noch de steller, noch de schrijver, noch de inzender van het stuk was; *ten tweede* (subordinaal), dat de inhoud in allen gevalle geen laster daarstelde. Omtrent beide middelen heeft het hof aangenomen de motieven van den eersten regter, zoowel ten aanzien der daadzaken als omtrent de wederlegging dier middelen. — Van dit arrest cassatie. Mr. *D. Léon* is ook in deze zaak voor den requirant opgetreden, en heeft tegen het beklaagde arrest drie middelen van cassatie voorgedragen, namelijk: 1o. schending van art. 211 jo. 22 van het wetboek van strafvordering; uit hoofde uit het arrest niet blijkt, dat de vervolging ter zake van laster op de klagt van de beleedigde partij is ingesteld; 2o schending van art. 427 van het wetboek van strafvordering, uit hoofde de req. op onwettig bewijs is veroordeeld; en 3o. schending van art. 367 C. P., uit hoofde uit het beklaagde arrest zelf niet blijkt, *welke persoon is aangeduid*, maar men eerst ten gevolge van redeneringen en argumenten, niet aan het betichte artikel ontleend, tot de kennis van den bedoelden persoon is gekomen. Nadat de pleiter deze middelen had ontwikkeld en uiteengezet, is ook de conclusie in deze zaak bepaald op 7 october. (*W. v. h. R.*)

's Gravenhage, 22 sept. Door Zijne Excellentie den Minister van Financiën zijn, gelijk wij reeds gemeld hebben, bij resolutie van den 16den dezer, no. 50, maatregelen genomen tot buitenkoersstelling en inwisseling der stukken van *tien* en *vijf centen*, naar de wet van den 28sten september 1816 (*Staatsblad* no. 50) vervaardigd. Ten gevolge hiervan is gelegenheid gegeven, om de bedoelde oude muntspeciën bij de Nederlandsche bank en bij de betaalmeesters in de arrondissementen, alsmede bij alle rijks-ontvangers, voor zoo veel de kassen van deze laatsten dit zullen toelaten, in te wisselen tegen zilveren munten, bij voorkeur stukken van *tien* en *vijf centen*, en, voor zooveel noodig, ook ander zilveren pasmunt en standpenningen, en zulks van *maandag den 7den tot en met zaturdag den 26sten october aanstaande*, de daarin vallende zondagen uitgezonderd, alsmede op *maandag en dingsdag den 28sten en den 29sten october daaraanvolgende;* terwijl te beginnen met *den 27sten derzelve maand*, de bovengemelde stukken van *tien* en *vijf centen* buiten omloop worden gesteld en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen; zullende eene daartoe betrekkelijke bekendmaking van den Minister dagelijks tot en met den dag der bedoelde munt-intrekking in de *Nederlandsche Staats-Courant* geplaatst worden. Dezer dagen zijn nu de plaatselijke besturen aangeschreven, om hiervan op de gebruikelijke wijze, bij aankondiging, kennis te geven aan de ingezetenen hunner stad of gemeente, en ieder aan te sporen, om niet den uiterlijken termijn af te wachten, maar zich tot de inwisseling vroegtijdig aan te melden, als zullende dit kunnen strekken, om schaarschheid van kleine specie voor te komen; terwijl zij tevens uitgenoodigd zijn, om, vooral in de steden, de medewerking van plaatselijke ontvangers en van publieke of arm-administratiën, voor zoo verre hiertoe de gelegenheid bestaat en daartegen geene gewigtige bedenkingen gevonden worden, ook nu weder zoo veel mogelijk te bevorderen, op gelijke wijze als bij vroegere munt-inwisselingen is verzocht; zijnde van wege den minister van Financiën aan de rijks-ontvangers de noodige last verstrekt, om, wanneer de belanghebbenden dit uitdrukkelijk verlangen, de buiten koers gestelde specie tegen een voorloopig ontvang-bewijs over te nemen.

— Den 20sten september ll. zijn bij de arrondissements-regtbank alhier, de pleidooijen voorgedragen in de zaak van den graaf *van Wassenaer Starrenburg* tegen den burgemeester van Maassluis. Het geld de vraag, of de jaarlijksche uitkeering bij het additionneel artikel van het steeds nog vigerend regerings-reglement der stad Maassluis, toegekend aan den gewezen ambachtsheer en diens regtverkrijgenden, wegens het gemis, geleden door het vervallen van het heerlijk regt op recognitiën van plaatselijke ambtenaren, voortdurend kan gevorderd worden. Voor den burgemeester van Maassluis werd, door den heer mr. *W. Wintgens* beweerd, dat eene dergelijke vordering, ten gevolge van het vierde der additionneele artikelen onzer tegenwoordige grondwet, niet meer kon toegewezen worden. De heer mr. *L. Metman* daarentegen, verdedigde, namens den graaf *van Wassenaer Starrenburg* de stelling, dat genoemd artikel geen invloed hoegenaamd kan uitoefenen op de schadevergoeding welke reeds in 1824, aan den voormaligen ambachtsheer van Maassluis en aan diens regtverkrijgenden, wegens gemis van een heerlijk regt was toegekend. De uitspraak is bepaald op 18 october e. k.

Utrecht 23 sept. Wij ontvangen berigten uit Curaçao tot 30 juli, met de schooner brik *Hayward*, welke dien dag van Curaçao is vertrokken en 21 sept. aan het Nieuwe Diep is aangekomen. Zr. Ms schooner *Schorpioen* zou 31 juli van daar naar Suriname stevenen en het Nederl. kofschip *Maracaibo*, kapt. *Kool*, den 5den aug. naar Rotterdam. Met de *Maracaibo* keert de sergeant naar Nederland terug, die een detachement troepen van 24 man en een korporaal derwaarts heeft gebragt. Zr. Ms. brik *de Pijl* luit. ter zee 1ste kl. *v. Vos*, is op 20 juli van Suriname te Curaçao aangekomen. Op de reis van de *Hayward* van Boston naar Curaçao heeft zij op 31o. N. B. en 59 W. L. het scheepsvolk gered van de *Aurora*, van New-York naar Californië bestemd, welke in zinkenden staat ronddreef, staande alleen de achtersteven boven water. Na eene hitte tot 92 gr. in de schaduw, had men den 12den en 13den juli op Curaçao regen gehad, vergezeld van onweder en storm. De Venezuelaansche schooner *Portena* is door dien storm den 13den op Klein Curaçao gestrand. Op het vernemen van dat ongeval trok Zr. Ms. schooner *Ternate*, luitenant ter zee 1ste klasse *de Paynes v. Brakel*, naar Klein Curaçao, ten einde bijstand te verleenen. De schooner *Essex* heeft de passagiers van de *Portena* aan boord genomen en ze op Curaçao gebragt. Het vaartuig is daarna ook gered en op Curaçao aangekomen. (*U. C.*)

OOST-INDISCHE KOLONIËN.

Batavia, 24 julij. Aan de *Javasche Couranten* van 26 junij tot heden, ontleenen wij de volgende berigten:

— Van Amboina schrijft men 13 mei, dat de ziektegesteldheid aldaar weder tot het voor dat eiland normale standpunt is teruggekeerd. Na den regentijd, die in de eerste dagen van mei ophield, werd die gunstige ommekeer waargenomen. Sedert 10 april ll., hadden bij de Europeanen in het hospitaal, ten gevolge der epidemie, geene sterfgevallen meer plaats gevonden.

— In de districten Rengel en Remkes, afdeeling Toeban, residentie Rembang, heerschte sterfte onder het hoornvee. Gedurende 8 dagen tijds waren in eerstgenoemd district 147 en in het tweede 61 stuks bezweken.

Ook in de afdeeling Badjonegoro heeft de ziekte zich geopenbaard, die reeds 630 stuks vee deed sterven. De vee-arts *T. J. Rijkzen* doet onderzoek naar deze ramp en er zouden de noodige maatregelen worden genomen, ten einde zoo mogelijk de ziekte te stuiten.

— Uit de buitenbezittingen, Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, ontving men berigt dat de kinderziekte, aldaar eenige maanden geheerscht hebbende, eenigzins afnam. Die ziekte had reeds 7000 slagtoffers geëischt en wel voornamelijk in de landen, behoorende onder het gebied van den Sultan van Banjermassing, terwijl de gouvernements landen, door algemeene en goede toediening der vaccine, meest alle bevrijd bleven.

De Sultan voerde de vaccine nu ook in.

— Op zaturdag den 1sten junij jl., heeft ter hoofdplaats Pasoeroean de plegtige inwijding plaats gehad van eene school, bestemd voor de opleiding van zonen van Javasche ambtenaren.

Reeds in september van het afgeloopen jaar, was, op voorstel van den resident, magtiging verleend, om voorloopig en in afwachting van de oprigting van dergelijke scholen op meer uitgebreide schaal, over geheel Java, het noodige te verrigten, ter voorziening in het onderwijs van de zonen van Javaansche ambtenaren in de residentie Pasoeroean, en was hem toegestaan, het benoodigde hout, tot daarstelling van een schoolgebouw voor een honderdtal leerlingen, uit de 's gouvernements djattie-bosschen te kappen, en eenen Javaanschen onderwijzer en twee kweekelingen in dienst te stellen.

Ofschoon ook van gouvernementswege waren toegezegd leer- en leesboeken en verdere schoolbehoeften, heeft men niet willen van de hand wijzen, het door de regenten en verdere inlandsche hoofden, in de residentie Pasoeroean, gedaan aanbod, om van hunne zijde te voorzien in al hetgeen verder tot de volledige daarstelling van het schoolgebouw, zoo als meubilair, enz. mogt benoodigd zijn.

Dit vrijwillig aanbod getuigt zeker van de warme belangstelling dezer Javaansche ambtenaren, en van de zucht, om hunne zonen een meer volledig onderwijs te verschaffen.

Vooreerst zal het onderrigt zich bepalen tot het lezen en schrijven van de volkstaal, in het oorspronkelijke karakter, en voor zooveel het Maleisch betreft, ook met het Latijnsche letterschrift; voorts tot de beginselen der rekenkunde tot en met de regel van drieën in gebrokene getallen; tot de kennis der maten en gewigten, en eindelijk, tot de beginselen van het praktisch landmeten.

Reeds voor eenige weken vóór het tijdstip der inwijding, was met het geven van onderwijs een aanvang gemaakt; gedurende dezen korten tijd hebben de in dienst gestelde onderwijzer en zijne twee kweekelingen, zich met ijver van hunnen pligt gekweten, en schijnen zij volkomen voor hunne taak berekend.

Op den dag der inwijding, op welke de resident, vergezeld van den secretaris der residentie en van den controleur der afdeeling, de regenten van Pasoeroean, Bangil en Malang, benevens een zeer groot aantal andere inlandsche ambtenaren, in het schoolgebouw vereenigd waren, bedroeg het aantal jongelingen, die onderwijs genieten, 87 leerlingen, van welke 38 uit het regentschap Pasoeroean, 33 uit het regentschap Bangil, en 16 uit het regentschap Malang.

— Op den eersten juli is eene van Batavia komende en naar Indramaijoe bestemde handelsprauw, aan boord van welke, buiten de bemanning van 6 opvarenden, de heeren *F. Cordesius* en *D. S. Bulsing*, zich als passagiers bevonden, op de hoogte van Tjiperagé, district Adiarsa, adsistent-residentie Krawang, door drie roovers-praauwen achtervolgd en gedwongen geworden bij te leggen.

Nadat de opvarenden hadden verklaard niet te kunnen voldoen aan hunne aanvraag om rijst, en de heer *Cordesius* hen, op hunne vordering, eenig geld toegeworpen had, hebben de roovers, in stede van zich daarmede tevreden te stellen, eenen aanvang gemaakt met vijandelijkheden, welke door de handelsprauw met het vuur harer lilla werden beantwoord.

Na een kortstondig gevecht, bij hetwelk de heer *Cordesius*, door een kogel getroffen, over boord geslagen en in de golven verdwenen is, hebben de roovers zich verwijderd, en is het der handelsprauw, door eenen goeden wind begunstigd, gelukt, landwaarts te stevenen, en te Tjiperagé binnen te loopen.

Buiten dat van den heer *Cordesius*, heeft men geen verlies van menschenlevens te betreuren. Aan eenen der opvarenden echter is het regterbeen door eenen kogel verbrijzeld, terwijl aan den djoeragan van het vaartuig eene ligte kwetsuur is toegebragt.

Volgens de verklaring der opvarenden, waren deze rooversvaartuigen vrij sterk bemand, en schijnen zij, te oordeelen naar hun eigen zeggen, van Riouw afkomstig.

Z. M. stoomschip *Phoenix* is den 12den juli, van eene kruistogt tot opsporing der zeeroovers te Batavia terug gekomen. Het is den luiten. ter zee 1ste klasse *J. Andreae*, kommand. van de *Phoenix*, niet gelukt de zeeroovers zelven te ontdekken, doch zijn togt was verre van onvruchtbaar, daar bij die gelegenheid het leven is gered aan 18 personen, zijnde de bemanning van eene praauw-sampang, die met rijst beladen, en van Tagal naar Batavia bestemd, op de hoogte der Sedoelang-eilanden, door 7 roovers-vaartuigen was aangerand en buit gemaakt. De opvarenden van deze vreedzame handelsprauw waren vervolgens door de roovers op een onbewoonde en onbegroeide zandbank, medoogenloos, zonder eenig voedsel of water, nedergezet, alwaar zij, zonder tijdige komst van de *Phoenix*, ongetwijfeld van honger en gebrek zouden zijn omgekomen.

Onmiddellijk na de terugkomst van de *Phoenix*, zijn drie stoomschepen, de *Vesuvius*, *Borneo* en *Phoenix*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse *H. Kamp*, van Batavia afgezonden, om de kust nogmaals te bekruisen en te onderzoeken.

De *Borneo* is den 17den weder teruggekomen, met het berigt, dat de geheele kust van Krawang tot Indramaijoe, met de Sadoelang-reven en Boompjes eilanden, allernaauwkeurigst zijn onderzocht, zonder evenwel roovers te hebben kunnen vinden, waaruit blijkt, dat die lieden naar elders zijn gevlugt, en de vaarwaters op gemelde hoogte thans weder geheel gezuiverd en voor handelsvaartuigen veilig te bevaren zijn.

— Den 7den juli is, met het Nederl. koopvaardijschip *Rotterdam*, te Batavia aangekomen de staatsraad in buitengewone dienst *J. P. C. Ruloffs*, benoemd lid in den raad van Nederl.-Indië.

— Naar men uit particuliere berigten verneemt, zou het, sedert 1 januari 1839 in werking zijnde, en in de *Javasche Courant* van 23 Januari 1839 algemeen bekend gemaakt verbod tegen het binnenloopen in eenige havens van Nieuw Zuid-Wallis en onderhoorigheden, van Nederlandsche schepen, komende uit eene der havens van de Nederlandsche Oostindische bezittingen, gerekend van 1 januari 1850 af, kunnen beschouwd worden te zijn vervallen, ten gevolge van de XII en XIII akte van Hare Britsche Majesteit cap. 29, houdende wijziging van de wetten tot aanmoediging van den Britschen handel en scheepvaart.

— De residentie zuid- en ooster-afdeeling van Borneo, welke zoo lang het lot deelde van vele andere buiten-etablissementen, namelijk werkeloosheid, naauw grenzende aan achteruitgang, heeft sedert eenige jaren groote ontwikkeling ondergaan. Sedert de ontginning van steenkolen, verkrijgt alles een nieuw leven; waar vroeger stilstand heerschte ziet men nu groote bedrijvigheid; honderde handwerkslieden vinden ruimschoots hun onderhoud, terwijl bovendien de hoofdplaats door opbouw van onderscheidene particuliere woningen en gouvernementsgebouwen, zoo mede de scheepvaart, door toeneming der hier te huis behoorende vaartuigen, tot deze herleving gunstig getuigt.

Mengelwerk.

De Fransche republikeinsche uitgewekenen te Londen.

Londen, 22 september.

Het getal der Fransche vlugtelingen die hun land

moesten verlaten ten gevolge hunner gewelddadigheid en zich thans te Londen ophouden, bedraagt ongeveer 60. Bezield met den hartstogtelijken wensch om een volledig stelsel van gelijkheid en broederschap over de wereld te verbreiden, was het eerste wat zij, na hunne nederzetting op Britschen bodem, deden, zich in twee klassen — de *Aristos* en de *Democs* — af te zonderen. De klucht van Aristocratie en Democratie, door een half-honderd Fransche ultra-republikeinen in een vreemd land vertoond, is weinig minder rijk aan grappigheid, dan eenige andere welke ARISTOPHANES kon hebben vernomen. De *Aristos* zijn diegenen welke zich in eenig opzigt, zij het vermogen of naam, van de bende onderscheiden. Onder dezelve telt men LOUIS BLANC, LEDRU-ROLLIN, MARTIN BERNARD, ADAM BARTHELEMY, en eenige anderen, wier namen, voor een dag of twee in 1848 bekend genoeg waren, doch wier vermelding thans geene herinnering meer wekken zou. De *Democs* bezitten geenen naam, die ooit in dit land gehoord werd; maar zij zijn allen in hunne eigen schatting, mannen van onmetelijk gewigt, ieder berekend om het menschdom te herscheppen, en ieder bestemd om later zijne eigen rol te spelen — dat is, de belangrijkste rol die hem kan worden toegewezen — in de geschiedenis der wereld. Van deze broederlijke leden der democratische en sociale republiek is nog de aristocratie, om de zaak te bekroonen, in twee sectiën verdeeld. LEDRU-ROLLIN staat aan het hoofd der eene; LOUIS BLANC aan dat der andere. Het laatstgenoemde mannetje, de liberaalste en weldenkendste zijner soort, heeftgeen begrip van iemand hoegenaamd te verdragen, die in de geringste bijzonderheden van zijne meening verschilt. Zijne coterie is dienvolgens de uitsluitende bent, die zijn eigen geloof volgt en geen makkerschap met iemand anders duldt. De heer LEDRU is iets verdraagzamer van opinie, maar veel aristocratischer in zijne persoonlijke keuzen, en ontvangt niemand in zijne intimiteit, dan de uitgelezenste bloemen der Fransche emigratie. De heer BLANC spreidt, in al zijne handelingen, eene wereld van austeriteit ten toon; LEDRU ROLLIN is veeleer een Sybariet. Hunne verzamelplaats is eene *table d'hôte*, in *Queen-street*. Onder het gezelschap wordt de politiek dikwijls taboe verklaard, en een zeker air van gevoel en zelfs van verfijning ademt in de gesprekken. Behalve wanneer er gewag gemaakt wordt van Engeland, wordt gij niet onophoudelijk herinnerd, dat gij u in gezelschap van Fransche republikeinen bevindt. Het heiligdom der *Democs* is in *Rathbone-place* opgeslagen. Een statig stel van welbeknevelde mannen, omstreeks 35 hoofden sterk, zitten om eenen vrij karigen disch, gekruid, alleenlijk, met het bewustzijn van den verheven geest der gasten en de waardigheid hunner zaak. Dit kruidsel is een gering bestanddeel van alles wat zij doen — eten of drinken — spelen of uitrusten — in discussie of stilzwijgen — de groote taak van de bevrijding der menschheid wordt altoos voor u ten toon gespreid. Geen van dit stel kan zijnen buurman om zout vragen, zonder hem door zijne gebaarden te herinneren dat hij een der verkozen bende is, aan welke de zaak der wereld is toevertrouwd. Zelfs zijne kleederen schijnen de bewustheid zijner zending te hebben; en zijn haar hangt om zijn voorhoofd met eene uitdrukking die de navolging van elke andere soort van patriot trotseert. Vinnig is de haat tusschen de *Democs* van *Rathbone-place* en de *Aristos* van *Queen-street*. De eersten hebben een manifest uitgegeven, waarin zij LEDRU-ROLLIN eenen lafaard noemden, juist gelijk LEDRU zelf, uit zijne nette citadel in Londen het brandmerk van lafaards ophief tegen zijne broeders in Frankrijk, die niet goedvinden openlijk de wapenen op te vatten tegen den President. Van de andere zijde zijn de sarcasmen van Queen-street op de tegenpartij onvermoeid en onmeedoogend; zij leveren een middel op tegen de verveling van den aristocratischen dag, en het ongeduld van den aristocratischen geest. Behoorlijk overgebragt naar *Rathbone-place*, verliezen zij niets van hunne werking op de minder vernuftige, maar nog meer gedetermineerde bende. De eenige man die op goeden voet met beide partijen leeft is de heer CAUSSIDIÈRE. Met al zijne lompheid van voorkomen heeft die man veel takt en eindelijk meer wereldkennis dan een zijner lotgenooten. Hij strijkt elke partij om beurten den rug, wijsselijk bemerkende dat de tegenwoordige staat van zaken zeer onzeker is, en dat niemand weet wat schuim eerlang boven aan de pot kan komen. Hij is een vermaard eter, en altijd in goeden luim aan tafel. Daarenboven heeft hij een ander doel te beoogen; hij is een wijnkooper, en voorziet beide partijen met wijn; eene ten minste even vereerende wijze van geld-verdienen als de welbekende overeenkomsten van LEDRU-ROLLIN en LOUIS BLANC met de boekverkoopers om schotschriften te schrijven. De groote vertrooster der gansche partij is signor MAZZINI. Die uitstekende praktizijn op zijne gevangenen van »gewone operatiën" heeft van Groot-Britanje eene hooger meening dan LEDRU-ROLLIN. Hij gelooft in 't geheel niet, dat de Engelschen afnemen of vallen. Integendeel; hij ziet in de verbreiding van het Chartisme onder de ... hare spoedige ontluiking tot een gevoel van haren eigen toestand. Hij kan, zoo verklaart hij, de ezelachtige domheid van het gros der natie niet zien, noch hare zelfzuchtige onverschilligheid jegens de zedelijke herboorten der wereld. Hij heeft, naar zijne verzekering, betrekkingen aangeknoopt met eene bende van vertrouwde mannen in Groot-Britanje, welke men ter gelegener ure bereid zal vinden, en door wier dapperheid hij zelf en de twee *tables d'hôte* aan het hoofd hunner respectieve wereld zullen worden geplaatst. De twee *tables d'hôte* hebben dien troost noodig. Want niet alleen behandelen de Engelschen, ofschoon wezenlijk bewust van hun onmetelijk gewigt, hen met eene affectatie van verwaarloozing, maar komt ook elke nieuwe post van Parijs hun de eene of andere nieuwe proeve van vergeetachtigheid van wege hunne voormalige vrienden brengen; zij bemerken dat Frankrijk het buiten hen doet en dat zij gevaar loopen van geheel en al te worden vergeten, alvorens de dag van handelen aanbreekt. Zoodanig is de positie en het gedrag der te Londen vergaderde Fransche democratische en sociale republiek. De positie is niet benijdenswaardig; maar veel groote mannen werden, vóór hen, verwaarloosd en vergeten.

Doch wat de handelwijze betreft, — bijaldien 60 socialisten zich niet kunnen verstaan, waar is dan de kans voor 60 millioenen? Als de heillooze invloed van uitsluiting en aristocratie eene kleine bende van ballingen bekruipt, die ten minste door ongeluk gelijk werden gemaakt, wie zal dan deze twee ingewortelde onkruiden der maatschappij wieden uit eene groote natie, waarin al de verscheidenheden van magt, rijkdom en positie hebben getierd?

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

De ondergeteekende lid van het hoofd-bestuur der vrijzinnige kiesvereeniging te Arnhem en stemopnemer in de laatste bestuurs-vergadering, ten hoogste verwonderd over de speciale kennis der stemming van enkele departementen, medegedeeld in de *Arnhemsche Courant* van zondag 22 september, vraagt aan de redactie der genoemde courant publiek te willen maken, door wien zoodanige bijzonderheden, in strijd met art. 15 van het reglement, zijn kenbaar gemaakt.

J. W. BLINK STERK.

(De Redactie der *Arnhemsche Courant* heeft het geheim der stemming vernomen op de wijze gelijk dergelijke geheimen meestal vernomen worden, door het publiek gerucht. Onbekend met de wetten der vereeniging, kon zij niet weten, in hoeverre de openbaarmaking der stemming eene onbescheidenheid of schending van belofte van geheimhouding was. Zij meende dit algemeen verspreid en niet tegengesproken gerucht, als een feit dat van publieke notoriëteit was, te mogen aannemen.)

Advertentiën.

(No. 1.) *EXTRACT uit het Register der Besluiten van* GEDEPUTEERDE STATEN *der Provincie GELDERLAND.*

Maandag, den 23sten September 1850.

GEDEPUTEERDE STATEN VAN *GELDERLAND*,

Gelezen eenen brief van den Heer *R. W.* Baron *VAN LIJNDEN*, te *Zutphen*, van den 22sten dezer, daarbij te kennen gevende, dat hij, in het 4de en 5de kiesdistrict tot lid der Provinciale Staten gekozen zijnde, de benoeming in het laatstgenoemde district heeft aangenomen;

Gezien de artikelen 12 en 14 der wet van den 6den Julij 1850, regelende de zamenstelling en magt van de Provinciale Staten;

Overwegende, dat er alzoo in het vierde Provinciale kiesdistrict, hoofdplaats *Ruurlo*, eene nieuwe stemming ter benoeming van een lid der Provinciale Staten moet plaats hebben;

Hebben goedgevonden, te bepalen, dat zij geschieden zal op Vrijdag den vierden der maand October eerstkomende.

Extract dezes zal aan de Burgemeesters der betrokken gemeenten worden gezonden en in de *Arnhemsche* en *Zutphensche Couranten* geplaatst.

Accordeert met voorschreven Register,

De Griffier der Staten,
L. A. J. W. SLOET.

Departement van Financiën

Provincie GELDERLAND.

Veiling van Domeingoederen.

Door den Ontvanger der Domeinen te *Arnhem*, zullen, in het openbaar worden geveild, eenige DOMANIALE GOEDEREN, gelegen in de Provincie Gelderland, en wel:

310 Kavels in het Arrondissement *Nijmegen*, op Maandag den 14den October 1850, des voormiddags te elf ure, ten overstaan van den Notaris *W. C. VAN ELSBROEK* te *Nijmegen*, ten huize van *G. HENDRIKS*, in het Logement *de Ster* aldaar.

25 Kavels in het Arrondissement *Tiel*, op Maandag den 21sten October 1850, des voormiddags te elf ure, ten overstaan van den Notaris Mr. *J. DE ROO*, te *Tiel*, ten huize van *JAN BRUNE*, in het *Hollandsche Koffijhuis* aldaar.

32 Kavels in het Arrondissement *Zutphen*, op Vrijdag den 25sten October 1850, des voormiddags te 11 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. *M. J. VAN LÖBENSELS*, te *Zutphen*, ten huize van den Kastelein *LUKAS SWARTJES*, in het *Nederlandsche Koffijhuis* aldaar.

en

43 Kavels in het Arrondissement *Arnhem*, op Maandag den 28sten October 1850, des voormiddags te 11 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. *W. H. TAAIJ*, te *Arnhem*, ten huize van *A. JAS* aan de Steenstraat aldaar.

De Catalogus waarin de te veilen Goederen breeder zijn omschreven, is voor den prijs van 30 Cents verkrijgbaar gesteld, ter plaatse als bij de Aanplakbilletten wordt opgegeven.

Voor Heeren Steenhouwers en Metselaars.

De Ondergeteekende heeft de eer bij deze bekend te maken, dat hij benoemd is als Agent van de *Hertogelijk Nassausche* Marmer-Fabriek te *Dietz*, aan de *Lahn*, en van Eigenaren van roode ZAND-STEEN-GROEVEN aan de *Main* gelegen.

Dien ten gevolge zijn bij hem steeds te bekomen MONSTERS, TEEKENINGEN voor MONUMENTEN etc. benevens prijsopgaven van dit MARMER; tevens Monsters, prijsopgaven, zoo ook kleine hoeveelheden van dezen ZANDSTEEN. (Men zie over dezen ZANDSTEEN de notulen der vergadering van het Koninklijk Instituut voor Ingenieurs van den 8sten Mei 1849.)

Arnhem, 24 September 1850.

H. BUDDE G. J.zn.

† † † Allen die iets te pretenderen hebben *van*, of verschuldigd zijn *aan*, den boedel van den Heer *WILLEM COOPS*, overleden te *Doetinchem* op den 30sten Augustus j. l. gelieven daarvan opgave te doen aan *P. COOPS* te *Doetinchem*, Executeur in genoemden boedel, voor of op Primo October aanstaande.

In het Koffijhuis *de Harmonie*, bij de Wed. *MAIJEN*, zijn per Landmail ontvangen de JAVASCHE COURANTEN tot 24 Julij jongstl.

Op den 19den dezer zijn in het Vierhouter-Bosch, VERMIST *twee* BRAKKEN, een witbont en een zwarte, beide *Rekels*. Die dezelve terug brengt bij den Heer *DULLERT*, te *Arnhem*, zal ruim beloond worden.

† † † Bij Vonnis der Arrondissements Regtbank te *Arnhem*, d.d. 23 September 1850, is Mejufvrouw *JOHANNA CATHARINA DE FAMARS*, gedomicilieërd te *Brummen*, ter zake van Krankzinnigheid, onder curatele gesteld.

Mr. *H. J. KRONENBERG*,
Procureur.

Voor leverziekten, slechte spijsvertering en zware hoofdpijnen, gebruike men de Pillen van HOLLOWAY.

Dit uitmuntend geneesmiddel werkt zoo onmiddellijk op het gestel, dat diegene welke lijden aan verval van krachten, aandoening der zenuwen, lever- of galziekten, hoofdpijnen, slechte spijsvertering, gebrek aan eetlust, of eenige andere ongesteldheid door veel zitten en weinig beweging veroorzaakt tot hetzelve behoorden over te gaan, want welke ook de ongesteldheid zij, waaraan iemand moge lijden, deze Pillen zullen onmiddellijk verligting verschaffen, en eindelijk den zieke zoo zigtbaarlijk versterken en herstellen, dat allen die daarvan gebruik zullen maken, verbaasd zullen staan; zij zijn ook onvergelijkelijk in gevallen van waterzucht.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende.

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen bij den Heer *J. STRAATMAN*, Hoofddepôthouder te *'s Hertogenbosch*; den Heer *F. ROMEIJN Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *B. ADAMA*, Depôthouder te *Amsterdam*; alsmede *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Waterhoogte te Arnhem.

24 Sept. 0 El 8 Palm 2 Duim; gew. 0 D. gev. 2 D.

... dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f ... en voor iederen regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.